

ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΙΤΑΛΟΥ ΤΗΣ ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗΣ, ΜΕ ΘΕΜΑ ΕΝΑΝ ΝΕΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟ, ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Η εξομολόγηση του Ουμπέρτο Εκο

Του ΒΑΣΙΛΗ Κ. ΚΑΛΑΜΑΡΑ

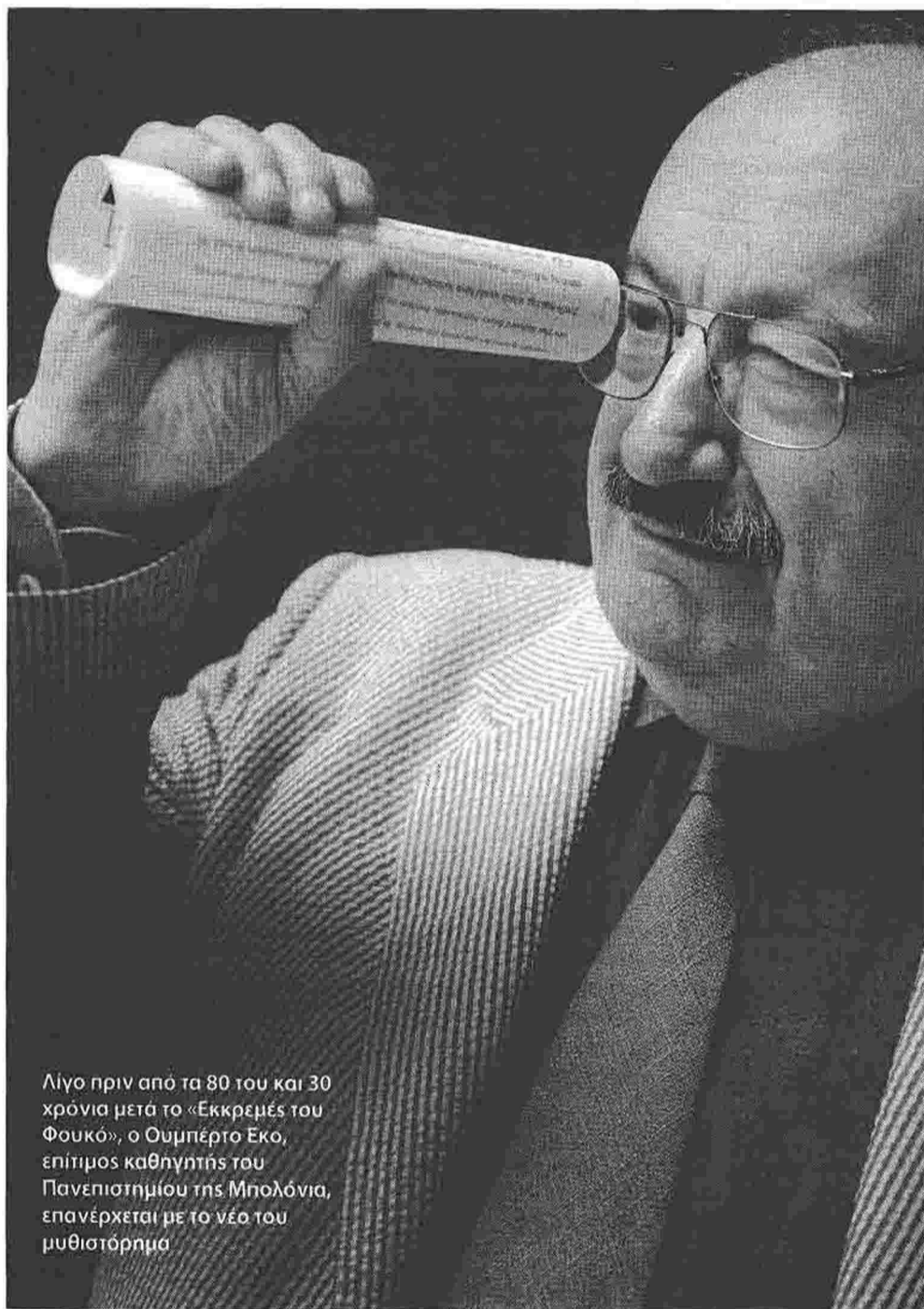
Μεταξύ δημοσιολογίας και μυθολογίας, πάντως όχι μακριά από τα πανεπιστημιακά του ενδιαφέροντα, ο Ιταλός της Σημειωτικής Ουμπέρτο Εκο πάντα βρίσκει τους τρόπους να ξεφρνιάζει. Και σχεδόν πάντα ευχαρίστα. Πάνω απ' όλα είναι ο ευζωιστής και δεν χρειάζεται ντε και καλά να είσαι σημειολόγος για να καταλάβεις ότι ευχαρισιέται την κάθε κίνησή του.

Ο Ουμπέρτο Εκο, με το μεσαιωνικό «Όνομα του Ρόδου», έγινε δημοφιλής προτού το μυθιστόρημά του γυριστεί ταινία από τον Ζαν - Ζακ Ανό. Η ταινία δεν έκανε τίποτε άλλο παρά να φρεσκάρει το ενδιαφέρον για το πρώτο ουμπερτικό βιβλίο. Τότε βρισκόταν γύρω στα πενήντα, αρκετά ώριμος για να τολμήσει να μπει στη λογοτεχνία, αλλά και αρκετά έφηβος, αφού δεν γνώριζε από τότε και στο εξής αν θ' ανοίξουν οι δουλειές του.

«Πείραμα»

Ετσι, επανέλαβε το «πείραμα» συγγραφείας, όχι, όμως, με την ίδια επιτυχία. Το «Εκκρεμές του Φουκό» πουλήθηκε στο άρωμα της πρώτης επιτυχημένης λογοτεχνικής του προσπάθειας, αλλά δεν επανέλαβε τη δόξα στο ονοματεπώνυμο Ουμπέρτο Εκο. Τριάντα χρόνια και βάλει πέρασαν και συνταξιούχος πλέον καθηγητής, επίτιμος του Πανεπιστημίου της Μπολόνια, αποπειράται τώρα μια εξομολόγηση. Με μία εκ των υστέρων ματιά, λίγο πριν από τα ογδόντα του, έγραψε τις «Εξομολογήσεις ενός νέου μυθιστοριογράφου» (μτφρ.: Γιώργος Λαμπράκος), που κυκλοφορεί και στα ελληνικά, σε λίγες μέρες, από τις εκδόσεις Πατάκη.

Εφτιαξε με τα καλύτερα υλικά της ψυχής του ένα μικρό αριστούργημα, το οποίο είναι ελαφρύ και ψυχαγωγικό, χωρίς, όμως, ούτε σε μία αράδα του να χάνει σε σοβαρότητα και ιδεολογικό πλουραλισμό. Εξομολογείται λοιπόν: «Θεωρώ τον εαυτό μου έναν νεαρό και ασφαλώς υποσχόμενο μυθιστοριογράφο, που μέχρι στιγμής έχει δημοσιεύσει μόνον πέντε μυθιστορήματα και που θα δημοσιεύσει πολλά ακόμα στα επόμενα πενήντα χρόνια. Αυτό το έργο εν προοδω είναι ακόμα ανολοκλήρωτο (ειδάλλως δεν θα ήταν εν προοδω), αλλά ελπίζω πως

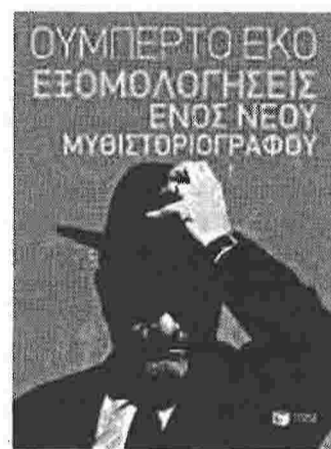

Λίγο πριν από τα 80 του και 30 χρόνια μετά το «Εκκρεμές του Φουκό», ο Ουμπέρτο Εκο, επίτιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου της Μπολόνια, επανέρχεται με το νέο του μυθιστόρημα

έχω συσσωρεύσει στο μεταξύ αρκετή πείρα ώστε να πω κάποια πράγματα για τον τρόπο που γράφω». Δεν τρέφει αυταπάτες, γιατί είναι ένας πραγματικά έξυπνος άνθρωπος: «Θεωρώ πως είμαι ένας πανεπιστημιακός καθηγητής εξ επαγγέλματος,

και, ως μυθιστοριογράφος, απλώς ένας ερασιτέχνης».

Δεν αποτέλεσε εξαίρεση στη χορεία των γραφιάδων: άρχισε να γράφει από παιδί, εμπνευσμένος από βιβλία περιπέτειας της εποχής, που ανάλογό τους σήμερα είναι οι

Το εξώφυλλο από τις «Εξομολογήσεις ενός νέου μυθιστοριογράφου»

«Θεωρώ πως είμαι ένας πανεπιστημιακός καθηγητής εξ επαγγέλματος και ως μυθιστοριογράφος, απλώς ένας ερασιτέχνης»

«Πειρατές της Καραϊβικής». Προτιμούσε τα κεφαλαία γράμματα, γιατί τότε ήταν της μόδας τα εικονογραφημένα βιβλία. Σε λίγες μόνο σελίδες απλωνόταν το ταλέντο του και μετά τα παρόταγε: «Κάθε έργο μου ήταν ένα ημιτελές αριστούργημα, όπως η «Ημιτελής συμφωνία» του Σούμπερτ», σχολιάζει με χιούμορ.

Μ' ένα άλμα στο χρόνο τον συναντάμε στα πενήντα του χρόνια. Η ειλικρίνειά του δεν αντέχεται: «Δε με ενοχλούσε πια το γεγονός, όπως ενοχλεί πολλούς λογίους, ότι η γραφή μου δεν ανήκε στο "δημιουργικό" είδος». Ο Ουμπέρτο Εκο δεν ξεχωρίζει τους συγγραφείς σε δημιουργικούς και μη: «Ποτέ δεν κατάλαβα γιατί ο Ομηρος θεωρείται δημιουργικός συγγραφέας, και όχι ο Πλάτωνας. Γιατί ένας κακός ποιητής είναι δημιουργικός συγγραφέας, ενώ ένας καλός επιστημονικός δοκιμογράφος δεν είναι». Τα ερωτήματά του δεν εγκαθιστούν τη ρητορεία, γιατί αισθάνεται ασφαλής με το κλύμπι του στα διαφορετικά είδη του λόγου. Το σίγουρο είναι ότι δεν πνίγηκε, γι' αυτό δεν χρειάστηκε να πιαστεί από τα μαλλιά του... *